PROJECTAANPAK Nota RUIMTELIJKE KWALITEIT		Versie: 0.0 Doc. nummer: Datum: 10-05-2010
Naam opdrachtgever	Ewout Cassée; bestuurlijk opdrachtgever Hans van der Straaten; ambtelijk opdrachtgever	Voor akkoord: Datum:
Naam opsteller	Sarah Ros; projecttrekker	
Supervisie	Max van Aerschot; stadsbouwmeester	
Projectcode		

Inhoud

In de projectaanpak worden de volgende onderdelen toegelicht:
- achtergrond
- probleemstelling
- doelstelling
- resultaat / product
- afbakening
- participatie en inspraak
- pr en communicatie
- fasering
- beheersing
- beslismomenten

Achtergond

In juni 2009 heeft het college ingestemd met de nota "Evaluatie Welstand- en Monumentennota / Jaarverslag ARK (2009/66656). Gelijktijdig heeft het college op voorstel van de stadsbouwmeester besloten tot het opstellen van een "Nota Ruimtelijke Kwaliteit", waarvoor de afdeling Ruimtelijk Beleid een projectaanpak voor zou leggen aan het college. In deze projectopdracht wordt deze aanpak nader uiteengezet.

Probleemstelling

De gemeente Haarlem werkt sinds juli 2008 met de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit (ARK). Deze commissie bestaat uit drie deelcommissies (ARK I, II, III). De eerste twee deelcommissies zijn gelieerd aan de Woningwet de derde commissie is vormvrij (geen wettelijke verplichting). In de verordening op de Welstands en Monumentencommissie / ARK is dit vastgelegd (collegebesluit van april 2010).
De huidige Welstand- en Monumentennota kent diverse tekortkomingen; zo vormt de huidige nota bijvoorbeeld geen zichtbaar kader voor de ARK, richt de nota zich alleen op de bestaande omgeving en bevat de nota geen visie op de ruimtelijke ontwikkeling, kwaliteit en dynamiek, is het gebiedsgerichte beleid onevenwichtig en speelt de nota geen rol in de communicatie over het ruimtelijk kwaliteitsbeleid.
Het huidige toetsingskader is onvolledig en bovendien niet concreet genoeg. Het is in somminge gevallen voor meerdere interpretaties vatbaar en omvat niet alle beleidsvelden. Het vigerende toetsingskader is daarmee aan herziening toe.

Conclusie: De huidige Welstand- en Monumentennota moet worden herzien.

Doelstelling

Eén van de aanbevelingen die bij de evaluatie van de Welstand en Monumentennota (2009) is gedaan, is het aanbrengen van meer evenwicht tussen het dynamische ruimtelijke beleid en het vaststaande juridische toetsingskader. Dit kan gestalte krijgen door de welstandnota in twee delen

op te splitsen: Het eerste deel bestaat uit een integrale stadsbrede **Visie** op de Ruimtelijke Kwaliteit en het tweede deel uit de **Toetsingscriteria.**
Het doel van het eerste deel is het samenvoegen van ruimtelijk beleid en het maken van een integrale afweging voor de toetsingscriteria in het tweede deel. De visie die beschreven wordt is integraal en geldt dus voor de bebouwde en onbebouwde omgeving. Daarmee wordt de gewenste ruimtelijke kwaliteit* voor het gehele Haarlemse grondgebied qua visie op de kaart gezet.
Het doel van het tweede deel is het opstellen van werkbare integrale Toetsingscriteria voor bouwplannen, (her)inrichting en beheer van de openbare ruimte, monumenten en nieuw op te stellen beleid. Dit is tevens de integrale herziening van de Welstand en Monumentennota.
Deze twee delen vormen samen de Nota Ruimtelijke Kwaliteit.

* : onder ruimtelijke kwaliteit wordt verstaan: het functioneren van, de leefbaarheid van, de esthetische beleving van, de organisatie van en de ordening van de gebouwde en ongebouwde omgeving.

Resultaat / product

Het eindproduct is de Nota Ruimtelijke Kwaliteit.

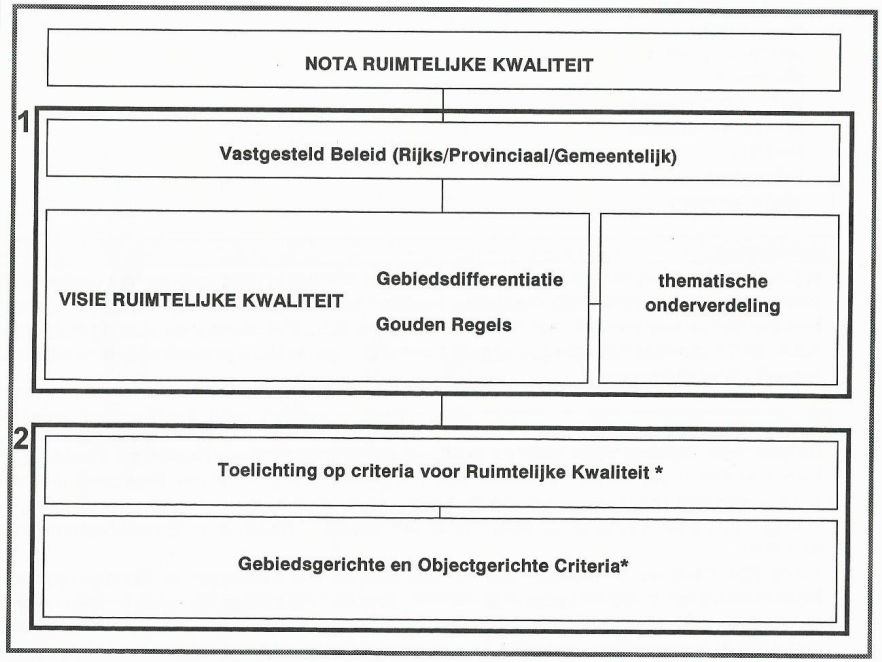

Deze nota is tweeledig;

1. Het eerste deel is de **Visie** op de Ruimtelijke Kwaliteit; deze visie is stadsbreed en wordt gebiedsgericht gedifferentieerd. Deze gebiedsdifferentiatie gebeurt op basis van de morfologie oftewel het stedelijk weefsel en de karakteristiek. Hierbij wordt aandacht besteed aan verschillende thema's; stedenbouw, architectuur, cultuurhistorie, monumentenzorg, openbare ruimte, infrastructuur, groen en landschap. Bij het opstellen van deze visie wordt vigerend beleid en beleid dat in ontwikkeling is als basis gebruikt. Uit de visie worden gouden regels gevormd. Deze regels maken het onderscheid tussen wat hard en zacht is in de visie en vormen de basis voor deel twee van de nota

2. Deel twee bestaat uit de toelichting op de **Criteria** voor Ruimtelijke Kwaliteit en de Criteria zelf. De gouden regels van de visie worden in dit deel vertaald in concrete toetsingscriteria. Deze bestaan uit gebiedsgerichte en objectgerichte criteria. De beargumentatie van de criteria en de inhoud ervan wordt opgenomen in de toelichting. Welstandvrije; oftewel Criteriavrije gebieden komen niet meer voor. De criteria hebben betrekking op alle vergunningsplichtige plannen. Er worden specifieke criteria opgesteld voor onder andere het Haarlems daklandschap en monumentale, beeldbepalende en karakteristieke panden. De criteria omvatten tevens sneltoets/loketcriteria die specifiek zijn bedoeld voor de kleine ruimtelijke ingrepen (licht-bouwvergunningsplichtig). Er komt dus geen apart hoofdstuk voor deze criteria. Dit vanwege de komst van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Hierin is bepaald dat meer bouwplannen vergunningsvrij worden dan nu het geval is. De licht-bouwvergunningsaanvragen verminderen daarmee en de toetsingscriteria voor deze bouwaanvragen kunnen danook worden ondergebracht in de gebiedsgerichte en objectgerichte criteria.
   De criteria worden onderscheiden in criteria voor de bebouwde en criteria voor de onbebouwde omgeving.

Om deel twee (de Criteria) van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit te kunnen opstellen moet deel één (de Visie) van de Nota zijn afgerond. De Visie met haar gouden regels wordt uiteindelijk vertaald in de Criteria van de nota Ruimtelijke Kwaliteit. Om dit proces te versnellen wordt tegelijkertijd met het opstellen van de Visie op de RK de Visie Daklandschappen opgesteld. Deze wordt vervolgens gebruikt voor de inhoudelijke invulling van de objectgerichte criteria voor het daklandschap.
De Visie Daklandschappen is een concreet overzicht van kwaliteitseisen voor ruimtelijke ingrepen die betrekking hebben op het daklandschap (gelegen binnen het grondgebied van Haarlem). Randvoorwaarden worden geformuleerd ten aanzien van de gewenste vorm van daken, het opnemen in het daklandschap van installaties zoals zonnecollectoren, windmolens, airco's, liftkokers e.d., dakterassen en randvoorwaarden ten aanzien van grote kapdoorbraken zoals dakopbouwen en loggia's. Uitkomsten hiervan worden verwerkt in de Nota Ruimtelijke Kwaliteit.

Duurzaamheid

In Het oog op morgen Coalitieakkoord Haarlem 2010-2014 staat onder andere de duurzaamheid centraal. Hierbij hoort ook een duurzame ruimtelijke kwaliteit. Meervoudig ruimtegebruik en zorgvuldig omgaan met beschikbare ruimte, groen en water zijn daarbij belangrijke peilers. De nota Ruimtelijke Kwaliteit speelt hierop in en gaat op innovatieve wijze in op de duurzaamheidsaspecten en mogelijkheden voor de bebouwde en onbebouwde omgeving. In de Visie op de Ruimtelijke Kwaliteit en de gouden regels wordt dit thema concreet verwerkt.

Structuurvisie Openbare Ruimte

De gemeenteraad heeft op 20 april 2005 het Structuurplan Haarlem 2020 vastgesteld. Met de inwerking treding van de Wro is dat Structuurplan automatisch omgedoopt tot structuurvisie. Deze structuurvisie omvat voornamelijk de visie op de bebouwde omgeving van het Haarlemse grondgebied. Hierdoor zijn er voor de onbebouwde omgeving door de gemeenteraad op het schaalniveau van een structuurvisie nog onvoldoende integrale kaders gesteld. Een herziening van de huidige structuurvisie specifiek voor de openbare ruimte is dan ook de wens.

De nota Ruimtelijke Kwaliteit is de voorloper van de structuurvisie openbare ruimte als het gaat om de onbebouwde omgeving. In deze nota komt het vigerend beleid (van alle overheidsniveau's) aan bod en worden uitgangspunten hieruit verankerd in een visie op en gouden regels voor de stad. Uiteraard kunnen de uitkomsten van dit proces direct worden gebruikt bij het opstellen van de structuurvisie openbare ruimte en zijn de twee plannen onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Afbakening

De Nota Ruimtelijke Kwaliteit heeft betrekking op het gehele Haarlemse grondgebied.

Participatie en inspraak

Participatie vindt plaats in een kleine maar deskundige groep. In dit proces worden op innovatieve wijze de wijkraden betrokken, de ARK en enkele belangenorganisaties zoals de fietsersbond en vereniging Haarlem, maar ook een afvaardiging van de Haarlemse gemeenteraad.
Er wordt gelegenheid tot inspraak geboden conform de Inspraakverordening Haarlem (2006)

PR en Communicatie

Voor een goede PR en Communicatie rond het opstellen en vaststellen van de Nota wordt een communicatieadviseur van de hoofdafdeling Middelen en Services / afdeling Communicatie bij het proces betrokken.

Digitalisering

De Nota wordt digitaal opgesteld maar analoog ter besluitvorming aan college en gemeenteraad aangeboden. Er geldt geen wettelijke digitaliseringsplicht voor de Nota. Bij het opstellen zal zoveel mogelijk rekening gehouden worden met uitwisselbaarheid van de documenten en eventuele toekomstige digitaliseringswensen. Op die manier kan indien wenselijk na vaststelling nog een extra digitaliseringslag worden gemaakt zonder dat dit voor vertragingen zorgt.

Proces

De nota RK wordt opgesteld door een interne projectgroep in samenspraak met stadsbouwmeester en externe experts. Dit gebeurt onder leiding van een projecttrekker en een projectmanager. De projecttrekker is inhoudelijk verantwoordelijk voor de nota. De projectmanager is verantwoordelijk voor het proces en budget.
De interne projectgroep bestaat uit medewerkers van de afdelingen Ruimtelijk Beleid (SZ), Beleid OGV (WZ), Wonen Welzijn Gezondheid en Zorg (SZ), Milieu (SZ), Economie en Cultuur (SZ), Omgevingsvergunning (VVH) en Communicatie (M&S). Naast de interne projectgroep zullen medewerkers, die geen deel uitmaken van de projectgroep maar wel verantwoordelijk zijn voor ruimtelijke kwaliteit, op uitnodiging deelnemen aan projectoverleg. De nota gaat daarnaast nog als concept (vòòr college besluitvorming) een ambtelijke ronde in zodat het rapport integraal tot stand komt.

Fasering

Fase 1: Verzamelen Beleid
Fase 2: Conclusies trekken/Samenvatten Beleid
Fase 3: Gebiedsdifferentiatie toepassen
Fase 4: Visie op de Ruimtelijke Kwaliteit opstellen
Fase 5: Gouden Regels opstellen
Fase 6: Criteria Ruimtelijke Kwaliteit opstellen met Toelichting

Beheersing

Projectmanager: PM
Projecttrekker: Sarah Ros
Supervisor: Max van Aerschot

Uren
Totaal: 875 uur
Externe uren zijn in te zien in de bijlage.

Planning
Fase 1 t/m 5 worden in november 2010 als concept aan het college aangeboden.
Fase 6 wordt in januari 2011 als concept aan het college aangeboden.

Geld
De kosten voor het opstellen van de Nota worden conform beslispunt 5 van de nota "Evaluatie welstand- en monumentennota" (2009/666/56) gedekt uit de bouwleges.

Voortgangsbewaking
Er wordt een overleg gepland om de vier weken met Hans van der Straaten, Max van Aerschot, Sarah Ros en PM met de verantwoordelijk wethouder.

Beslismomenten

In mei 2010 wordt een projectaanpak voor de "Nota Ruimtelijke Kwaliteit" voorgelegd aan het college en ter kennisname naar de commissie Ontwikkeling gestuurd.
In november 2010 wordt het concept "Nota Ruimtelijke Kwaliteit" deel één voorgelegd aan het college, vervolgens ter kennisname naar de commissie Ontwikkeling gestuurd en ter besluitvorming naar de gemeenteraad.
In januari 2011 wordt het concept "Nota Ruimtelijke Kwaliteit" deel twee voorgelegd aan het college, vervolgens ter kennisname naar de commissie Ontwikkeling gestuurd en ter besluitvorming naar de gemeenteraad.

Voor akkoord

Naam opdrachtgever:	Naam Opdrachtnemer:
Plaats/Datum	Plaats/Datum